

مطالعات اجتماعی هفتم

مطالعات اجتماعی هفتم

مجموعه کتاب‌های پُرسین

مؤلف: حمید حسینی سروش

مقدمه مؤلف

به نام آن که هستی نام از او یافت

دلستن این که چرا باید مطالعات اجتماعی بخوانیم همواره مورد توجه دانش آموزان عزیز و اولیای گرامی آن‌هاست. به واقع چرا باید تاریخ، جغرافیا و مدنی بخوانیم؟

در همه کشورهای صاحب سبک در نظام آموزشی، علوم انسانی اهمیت بسیار دارد. در بعضی از این کشورها درسی مثل تاریخ بسیار مورد توجه قرار می‌گیرد، زیرا اعتقاد بر آن است اگر دانش آموزی فیزیک یاد نگیرد شاید آشنای مهم نباشد تا این که وی تاریخ کشورش را نداند. حتی برای یک پزشک، یک مهندس، یک سیاستمدار دلستن تاریخ و جغرافیای کشورش و همچنین روابط دیپلماسی اش با دیگر کشورها اهمیت دارد. آگاهی از قوانین مدنی جامعه نیز به همان میزان اهمیت دارد که تاریخ و جغرافیا اهمیت دارند؛ زیرا اگر ما حقوق شهروندی و وظایف شهروندی خود را ندانیم جامعه‌ای بیمار خواهیم داشت که در آن افراد بدون توجه به این حقوق و تکالیف با هم مناسبات اشتباه خواهند داشت.

از طرفی بسیاری از علوم مثل ریاضیات، ارتباط عمیق و تنگاتنگ با جغرافیا و تاریخ دارند. نجوم، مختصات جغرافیایی، حدود و مرزهای یک کشور، مساحت کشورها و معماری بناها، ستجش از راه دور، سنجایی و ... حاصل تعامل علوم طبیعی با علوم انسانی است. پس نمی‌توانیم بگوییم ما فقط به ریاضیات و زیست‌شناسی نیاز داریم؛ همان‌طور که جامعه پزشکی و مهندسی می‌خواهد بیش از آن به سیاستمدار، وکیل، جامعه‌شناس و زمین‌شناس هم نیاز دارد.

یک جامع سالم در درجه اول نیاز به برقراری مناسبات سالم شهروندی دارد که در سایه آن علوم طبیعی می‌توانند پیشرفت‌های نرم‌افزاری آن جامعه را تضمین کنند؛ در علوم انسانی نیز مشاغلی عالی وجود دارد مانند وکیل، روان‌شناس، کارشناس روابط بین‌الملل، مدیر منابع انسانی و استراتژیک و ...

امیدوارم روزی همه به این آگاهی و واقعیت برسیم که مملکت فقط به پزشک و مهندس نیاز ندارد.

مجموعه تهیه شده تحت عنوان «برسین» حاوی سؤالات استاندارد با سطوح مختلف آسان، متوسط و پیچیده و همچنین سؤالات عملکردی است. سؤالات در ۸ قسمت و در برخی دروس در ۹ قسمت طراحی شده است:

بخش ۱ مربوط به «سؤالات وصل کردنی» می‌باشد.

بخش ۲ مربوط به مشخص کردن «درستی یا نادرستی عبارات» است که دانش آموزان بعد از خواندن متن تشخیص می‌دهند که آن عبارت درست است یا نادرست.

در بخش ۳ سؤالات «چند گزینه‌ای» آمده است که بین ۲ سؤال تا ۵ سؤال چهارگزینه‌ای استاندارد متغیر است.

در بخش ۴ سؤالات کامل کردنی تحت عنوان «جاهای خالی را با کلمه مناسب کامل کنید» آمده است؛ در طراحی نوین این نوع سؤال حتماً باید دو کلمه برای دانش آموزان مطرح شود و دانش آموزان یکی از آن‌ها را انتخاب کنند که این مورد رعایت شده است.

بخش ۵ به سؤالات «پاسخ کوتاه» اختصاص یافته است که جواب آن‌ها در حد یک یا دو کلمه است.

بخش ۶ که بخش جذاب است و دانش آموزان با توجه به «تصاویر یا جدول و نمودار» به سؤالات پاسخ می‌دهند.

بخش ۷ «تعریف مفاهیم» است که دانش آموزان عزیز هر واژه را در یک سطر تعریف می‌نمایند.

در بخش آخر سؤالات «بلند پاسخ» مطرح شده است.

برخی دروس یک بخش اضافه دارند تحت عنوان «فعالیت عملکردی» که در نظام نوین آموزشی دنیا جایگاه ویژه‌ای دارد. دانش آموزان درباره درس نمایشنامه، داستان و ... خلق نمایند یا مطالبی مربوط به موضوع خواسته شده از اینترنت جست‌وجو کرده و حاصل کار خود را در محل مشخص شده الصاق می‌کنند.

با تشکر

تقدیم به:

همه آن‌ها که تا امروز در مسیر آموزش تلاش کرده‌اند.

و شما که قرار است در آینده نزدیک، نقش علمی مهمی ایفا کنید.

آزمون درس اول

عبارات مرتبط را به یکدیگر وصل نمایید.

تبعه بودن	حق حیات
حقوق ما، در محیط زندگی و کشور	حق تحصیل
حقوق ما، در خانواده	بر اساس آن افراد حقوقی بر مبنای قوانین آن کشور دارند.
مهم‌ترین حق طبیعی انسان	حق استفاده از خدمات پزشکی

درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص نمایید.

الف) اینکه مستولان مدرسه تبعیض بین شاگردان قائل نشوند از مسئولیت‌های شاگردان است. درست نادرست

ب) در کشور ما مؤسسات به تنهایی برای بهداشت و سلامتی مردم تلاش می‌کنند. درست نادرست

پ) ما از ابتدای تولد با مادر و پدر و سایر اعضای خانواده و خویشان ارتباط برقرار می‌کنیم. درست نادرست

با توجه به هر پرسش پاسخ صحیح را انتخاب کنید.

الف) «همه حق دارند در کوچه و خیابان امنیت داشته باشند» بیانگر کدام گزینه زیر است؟

۱) حقوق ما، در خانواده است.

۲) وظیفه ما، در محیط زندگی و کشور است.

۳) حقوق ما، در محیط زندگی و کشور است.

۴) وظیفه ما به‌عنوان تبعه آن کشور است.

ب) کدام گزینه از حقوق ما، در خانواده نمی‌باشد؟

۱) داشتن نام مناسب

۲) محبت کردن به پدر و مادر

۳) باسواد شدن و حق تحصیل

۴) داشتن مسکن و لباس مناسب

پ) چرا انسان‌ها حق دارند آزاد باشند؟ زیرا: .....

۱) آن‌ها تبعه یک کشور هستند.

۲) آزادی از حقوق آن‌ها در جامعه است.

۳) آزادی مهم‌ترین حق طبیعی است.

۴) خداوند آن‌ها را آزاد آفرینده است.

جاهای خالی را با توجه به عبارات داخل پرانتز تکمیل نمایید.

الف) خانواده تا حدی که ..... دارد، وسایل زندگی فرزندان را فراهم می‌کند. (توان جسمی - توان مالی)

ب) بیان مشکلات درسی توسط دانش‌آموزان در مدرسه ..... آن‌ها می‌باشد. (مسئولیت - حق)

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) چه چیزی موجب می‌شود افراد حقوقی بر مبنای قوانین آن کشور داشته باشند؟

ب) مهم‌ترین حق طبیعی انسان‌ها چیست؟

۶ با توجه به شکل‌های داده شده، برای هر کدام یک سطر بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

۷ مفاهیم زیر را تعریف کنید.

الف) حق:

.....

.....

ب) حقوق طبیعی:

.....

۸ به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

الف) چهار مورد از حقوق خود در خانواده را بنویسید. (درباره هر کدام نیم سطر بنویسید.)

.....

.....

.....

ب) دو مورد از حقوق خود در مدرسه را بنویسید. (درباره هر کدام یک سطر بنویسید.)

.....

.....

پ) سه مورد از حقوق خود در محیط زندگی و کشور را بیان کنید.

.....

.....

.....

ت) خداوند درباره گرامی بودن مقام انسان چه فرموده است؟

.....

ث) ما به کمک دیگران چه نیازهایی داریم؟

.....

.....

ج) پدر و مادر چگونه به فرزندان خود محبت می‌کنند؟

.....

.....

چ) چرا هیچ‌کس حق ندارد دیگری را مسخره کند؟

.....

.....

ح) مسئولان و معلمان در رفتار با دانش‌آموزان چه مواردی را رعایت می‌کنند؟

.....

.....

۹ فعالیت عملکردی:

داستانی خلق کنید که در آن دو مورد از حقوق خود در خانواده و مدرسه استفاده شود.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

آزمون درس دوم

عبارات مرتبط را به یکدیگر وصل نمایید.

حقوق ما در خانواده	محافظة از اموال عمومی مدرسه
وظیفه ما در قبال اعضای جامعه	اطاعت از پدر و مادر
وظیفه ما در قبال مدرسه	دفاع از کشور
وظیفه ما در خانواده	مسئولیت در برابر مسلمانان جهان

درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص نمایید.

- الف) انجمن اسلامی نهادی است که در مدارس زمینه مناسبی را برای افزایش توانمندی شاگردان فراهم می‌کند. **درست** **نادرست**
- ب) حفظ پاکیزگی محیط‌زیست از وظایف ما در قبال اعضای جامعه است. **درست** **نادرست**
- پ) شاگردان با عضویت در پیش‌تازان سازمان دانش‌آموزی مسئولیت‌های اجتماعی را یاد می‌گیرند. **درست** **نادرست**

با توجه به هر پرسشی پاسخ صحیح را انتخاب نمایید.

الف) شناخت استعدادها و شکوفایی آنها جزء کدام گزینه زیر می‌باشد؟

- ۱) حقوق ما نسبت به خدا
- ۲) وظیفه ما نسبت به مدرسه
- ۳) حقوق ما نسبت به مدرسه
- ۴) وظیفه ما نسبت به خود

ب) ما در روابط با دیگران دارای چه حقوقی هستیم؟

- ۱) حقوق انسانی
- ۲) حقوق متقابل
- ۳) حقوق طبیعی
- ۴) حقوق ملنی

پ) به وظایفی که از ما انتظار می‌رود آنها را انجام دهیم چه می‌گویند؟

- ۱) مسئولیت
- ۲) نقش
- ۳) حق
- ۴) حقوق متقابل

جاهای خالی را با توجه به عبارات داخل پرانتز تکمیل نمایید.

الف) همراه با حق ..... وجود دارند که این دو به منزله دو کفه ترازو هستند. (نقش‌هایی - تکالیفی)

ب) استفاده صحیح از نعمت‌های الهی و هدر ندادن آنها ..... می‌گویند. (شکرگزاری - مصرف درست)

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) وقتی شخصی وظایف و تکالیف خود را خوب انجام دهد می‌گویند او چگونه فردی است؟

ب) دانش‌آموزان با عضویت در کدام سازمان، در اردوهای آموزشی، فرهنگی و رزمایشی شرکت می‌کنند؟

۶ هر شکل، نشانگر کدام مسئولیت‌های ما است؟

(ب)

(الف)

۷ مفاهیم زیر را در یک سطر تعریف نمایید.

الف) حقوق متقابل:

ب) مسئولیت:

۸ به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

الف) شما در نزد خداوند چه مسئولیت‌ها و تکالیفی دارید؟ به چهار مورد اشاره کنید.

ب) شما در برابر خود چه مسئولیت‌هایی دارید؟ به سه مورد اشاره کنید.

پ) شما نسبت به محیط زندگی خود و عالم آفرینش چه مسئولیت‌هایی دارید؟ به دو مورد اشاره کنید.

ت) شما در برابر اعضای خانواده خود چه مسئولیت‌هایی دارید؟ سه مورد.

ث) شما در برابر اعضای جامعه چه مسئولیت‌هایی دارید؟ سه مورد

.....

.....

ج) شما در برابر معلمان و هم‌کلاسی‌هایتان چه مسئولیت‌هایی دارید؟ دو مورد

.....

.....

چ) به دو مورد از حقوق متقابل خود با والدین اشاره نمایید.

.....

.....

ح) آقای اکبری دبیر کلاس هفتم می‌باشد؛ به نظر شما او در هر یک از نقش‌های زیر چه مسئولیت‌هایی دارد؟

۱- به‌عنوان پدر:

.....

.....

۲- به‌عنوان فرزند:

.....

.....

۳- به‌عنوان دبیر:

.....

.....

۴- به‌عنوان همسایه:

.....

.....

فعالیت عملکردی:

۹

با جست‌وجو در اینترنت تصاویری از افراد مسئولیت‌پذیر در قبال جامعه خود پیدا کنید و طبق صلاحدید دبیر خود آن‌ها را در کلاس به نمایش بگذارید. (از طریق روزنامه دیواری یا نمایش دیجیتالی)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

آزمون درس سوم

عبارات مرتبط را به یکدیگر وصل نمایید.

عدم رعایت قوانین

عدم معایر بودن با قانون

برقراری نظم و امنیت

اعمال حق

برهم خوردن امنیت اجتماعی

نفع همگانی و جلوگیری از هرج و مرج

درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص نمایید.

الف) ما انسان‌ها با ورود به اجتماع با یکدیگر حقوق متقابل پیدا می‌کنیم.

ب) بهترین قانون در اردو این است که همه افراد آزاد باشند.

درست

نادرست

درست

نادرست

با توجه به هر پرسش، پاسخ صحیح را انتخاب نمایید.

الف) ایجاد نظم و جلوگیری از هرج و مرج به نوعی ..... می‌باشد.

۱) حقوق مدنی

۲) احترام به نقش‌های هم

۳) احترام به حقوق دیگران

۴) احترام به حقوق خود

ب) ما در استفاده از حقوق خود، چه چیزی را باید رعایت نماییم؟

۱) داشتن آزادی مطلق

۲) اعمال حق خود به دیگران

۳) توجه به روابط متقابل

۴) اعمال حق خود تا جایی که مغایر با قانون نباشد

جاهای خالی را با توجه به عبارات داخل پرانتز تکمیل نمایید.

الف) از مهم‌ترین علل پدید آمدن قوانین ..... می‌باشد. (حفظ حقوق خود - حفظ حقوق افراد)

ب) وقتی وارد مدرسه می‌شویم روابط ..... میان ما و دیگران برقرار می‌شود. (اجتماعی - فردی)

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) تا کجا می‌توانیم حق خود را اعمال کنیم؟

ب) ایجاد نظم و امنیت به نفع کیست؟

